

Съвместна онкологична национална мрежа

ЕИК 206887995

ул. Акад. Андрей Сахаров, сграда. 1, вх. А, ет. 3, ателие 19

9009 Варна

Тел.: +359 52 093 283; +359 888 537 871

Имейл: board@bjcn.bg

Уеб: www.bjcn.bg

ДО Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Г-Н ГЪЛЪБ ДОНЕВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ЛАЗАР ЛАЗАРОВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Г-ЖА РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

Д-Р ИВАН МАДЖАРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БЛС

СТАНОВИЩЕ

на Съвместна онкологична национална мрежа

Относно: Проект за „Национален план за борба с рака в Република България 2030“, публикуван за обсъждане на сайта на МЗ, страница Проекти на нормативни актове, на 08.07.2022

УВАЖАЕМИ Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ,

УВАЖАЕМИ Г-Н ГЪЛЪБ ДОНЕВ,

УВАЖАЕМИ Г-Н ЛАЗАР ЛАЗАРОВ,

УВАЖАЕМА Г-ЖА РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА,

УВАЖАЕМИ Д-Р МАДЖАРОВ,

Управителният съвет и експертите на Съвместна онкологична национална мрежа (СОНМ) се запознаха с проекта за „Национален план за борба с рака в Република България 2030“, публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерство на здравеопазването. Очакванията към този проект са изключително високи поради значимостта на проблема на онкологичните заболявания в глобален и в национален мащаб, както и поради възможностите, които биха произтекли от хармонизирането на българската здравна политика с Европейския план за борба с рака.

Оценяваме решението на Министерството на здравеопазването да разработи Национален план за борба с рака в България. Това е отдавна чакан акт от всички специалисти, работещи в областта на фундаменталната и клинична онкология, пациенти и обществото като цяло. В тази връзка СОНМ подкрепя и ще подкрепя всички усилия на държавните и обществени

институции за разрешаване на проблемите на онкологичните заболявания от превенция и ранно откриване, осигуряване на равностоен достъп до съвременна диагностика и лечение, до подкрепа и осигуряване на достойно качество на живот.

Като членове на СОНМ, приемаме онкологията като своя кауза и считаме за своя отговорност да представим на Вашето внимание своето становище относно публикувания проект за план. Като професионална общност имаме известни основателни забележки и съмнения в част от направените предложения, които за пореден път не са били подложени на широко обсъждане с медицинските специалисти, активно работещи в различните области на онкологичната наука и практика.

1) Липсва какъвто и да е анализ, на който планът би могъл да стъпи солидно на национална почва:

1.1. Относно онкологичните заболявания: не е предоставен никакъв сериозен анализ на епидемиологията, на рисковите фактори и най-вече на резултатите от лечението на онкологичните заболявания в Република България, особено съпоставени с останалите Европейски страни в опит да се идентифицират слабите места, които ще залегнат като приоритети в плана. Знаем ли реално колко и с какви заболявания са българските онкопациенти?

1.2. Относно текущото състояние на онкологичната инфраструктура, организация и практика по отношение на:

- наличието на специализирани диагностични и терапевтични структури – какъв е евентуалният им брой, оборудване, натовареност, териториално разпределение, взаимосвързаност;
- в допълнение на горното, съществува ли и каква високо технологична инфраструктура (хирургична; диагностична; лъчетерапевтична, вкл. за деца; за осъществяване на съвременните клетъчни терапии и др.);
- съществува ли връзка с Националния план за възстановяване и устойчивост и включената в него инвестиция за Протонен център, като модернизация на апаратурата за лъчелечение;
- наличието и състоянието на специализирани структури за диагностика и лечение на деца;
- наличието и състоянието на специализирани структури за онкохематологични заболявания (в т.ч. специфична онкохематологична диагностика, осигуреност със стерилни боксове за провеждане на високодозови режими, оборудвани трансплантационни центрове, центрове за CAR-терапии и т.н.);
- осигуреност на персонал – по категории, по специалности, в т.ч. по отношение на персонал, преминал специализирано обучение, и наличие на високо специализирани/квалифицирани кадри;
- обезпеченост с реални мултидисциплинарни екипи, в т.ч. какво е териториалното покритие, правилата, по които функционират, дали и по какви показатели могат да бъде оценена работата им;
- пътя на пациента с онкологично заболяване в Република България – как към настоящия момент е "(дез)организирана" онкологичната помощ;
- какво е времето от първите симптоми до поставяне на диагноза и до предоставяне на специализирано лечение в нашата страна;
- какво е настоящото финансиране и по какви критерии и механизми се предоставя;
- скрининговите програми – има ли въобще такива, какви, колко човека реално обхващат;
- профилактика – има ли, каква е, кой я осъществява, колко човека реално обхваща;
- палиативни грижи – има ли, какви, кой ги осъществява, колко пациента обхваща;

- програми за психоподкрепа – има ли, каква, кой я осъществява, колко пациента/семејства обхваща.

1.3. Относно онкологичната наука и има ли тя почва у нас

- колко пациенти са обхванати в клинични проучвания, колко от тях са "спонсорирани от фармацевтичната промишленост", колко са финансирани от държавата по национални програми, колко са академично инициирани;
- колко научно-изследователски екипа работят в областта на онкологията, по колко проекта през последните 5 години (има ли и каква е научната инфраструктура, международните сътрудничества);
- каква е актуалността на Наредба 1/2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазване, в която специалностите „Онкология“ и „Медицинска онкология“ са със знак на абсурдно равенство.

1.4. Иновации в практиката от последните 5 години

- намерения
- реализирани проекти.

2) Липсва приоритизация на целите и задачите – всичко представено в плана е еднакво важно и неважно. Времевият график е повече от формален и включва само 1-ви и 2-ри етап без сериозно разписана последователност на планиваните процеси.

3) Липсва SWAT-анализ или поне опит за анализ на силните и слабите страни, вътрешните и външните рискове за осъществяване на проекта.

4) Липсват каквито и да е индикатори за оценка на успеха/неуспеха на конкретните цели на проекта (измерими, оценими), как виждаме онкологичната действителност след 5, след 10 години, към какво се стремим. Така например:

- колко % от населението (или конкретна целева група) ще бъдат обхванати от скрининг програми;
- колко % от населението (или конкретна целева група) ще бъдат обхванати от профилактика (напр. ваксина);
- какъв ще е делът на модулите по специализирано обучение по онкология в мултидисциплинарен аспект в програмите по медицина; симулационно обучение, напр. за спешни ситуации и инвазивни процедури в онкологичната практика;
- какъв трябва да е броят на придобили съответна специалност или квалификация, планиран въз основа на нуждите от развитие на онкологията;
- какъв трябва да е броят на медицинските сестри, в т.ч. преминали специализирано обучение в онкологични направления;
- по какви критерии ще бъде направена оценка на напредъка на следдипломното обучение по онкология;
- какъв бихме искали да е броят на докторантите, насочени към изучаване на туморите и разработване на нови методи за диагностика, превенция, лечение, проследяване, в това число използване на биоинформатика, изкуствен интелект (AI) и т.н.
- колко внедрени иновации и т.н. (това са само примери, без изчерпателност).

5) Липсва каквато и да е финансова рамка и план

- какви средства ще бъдат необходими за постигане на целите, които са дефинирани;
- какви средства държавата и обществото могат да дадат;
- откъде ще бъдат набрани необходимите средства;
- как ще бъдат предоставени (по програми, за проекти, целево финансиране?)
- кои направления и с колко задължително трябва да бъдат финансирани и кое в плана на този етап може да остане за допълнителна преценка. Опасяваме се, че в така представения план всичко е поставено в рубриката "Проектът ще бъде устойчив при евентуално приоритизиране от страна на Министерство на здравеопазването и след неговото подробно разписване".

6) Липсват конкретни отговорни лица/институции

- Министерството на образованието не може да остане само в тази програма.
- Не става ясно: какво ще е мястото на Министерството на финансите, на образованието и науката, на регионалното развитие, на иновациите, на комуникациите и информационното осигуряване, на социалните грижи;
- каква ще бъде ролята на Народното събрание – предвиждат ли се законодателни инициативи
- как ще бъдат включени университетите, бизнесът, научните организации и професионалните и научни дружества.

7) В плана, без да са формулирани каквито и да е критерии, е залегнало изграждането на:

- Всеобхватни центрове за онкологични заболявания. Не става и дума, че в Европа отдавна има стройна система от критерии и процедури за оценка и сертифициране на онкологични центрове. Organisation of European Cancer Institutes – OECI – по строго формулирани критерии и процедури обединява онкологични центрове от цяла Европа, а дори от Азия, Африка и Америка. България е една от малкото страни, които липсват на картата на онкологичната мрежа.
- Онкологични центрове с високи постижения (?), които ще формират национална мрежа за онкологичен контрол. Какво означава "високи постижения", кой и как ще ги измери, какви ще са техните функции, остава напълно неясно в представения проект.
- Център за политики, който ще е група от експерти, без да е посочено кой и въз основа на какви критерии ще определя тези експерти, колко експерта се предвиждат и в какви области от мултидисциплинарната онкология ще бъде тяхната експертиза, кого ще консултират.

8) Не е ясно кой е авторът на „Национален план за борба с рака в Република България 2030“.

Експертите на Съвместната онкологична национална мрежа (СОНМ) считат, че така представеният проект за „Национален план за борба с рака в Република България 2030“ трябва да бъде основно преработен. Прибързаното приемане на план, който няма потенциал да реши поне основни проблеми, свързани със злокачествените заболявания в нашата страна, не само няма да допринесе за хармонизиране на политиките и практиките с европейските, но и допълнително ще ни отдалечи от съвременните достижения. Членовете на Съвместната онкологична национална мрежа изразяват готовността си за градивен диалог и активно съдействие със своята експертиза в търсене на най-добрите решения за обръщане на неблагоприятните тенденции по отношение на раковите заболявания.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ НА СОНМ

доц. д-р Димитър Калев – председател
проф. д-р Маргарита Генова – зам. председател
проф. д-р Добрин Константинов – зам. председател
акад. проф. д-р Драга Тончева
акад. проф. д-р Григор Горчев
проф. д-р Галина Кирова
доц. д-р Ася Консулова
Екатерина Виткова

5 август 2022

